

DOKUMENTY

Pápežská rada pre medzináboženský dialóg

PRO DIALOGO

Bulletin 144 - N3/2013

Pápežská rada pre medzináboženský dialóg (PRMD) sa vo svojom bulletinu venuje 11. plenárnemu zhromaždeniu dikastéria, ktoré sa konalo od 25. do 28. novembra 2013 v Ríme na tému „Príslušníci rôznych náboženských tradícií v občianskej spoločnosti“.

Po otváracom príhovore predsedu pápežskej rady kard. Jeana Louis Taurana, sekretár dikastéria P. Miguel Ángel Ayuso Guixot MCCJ zhodnotil obdobie od ostatného plenárneho zasadania (4.-7. júna 2008), informoval o zmenách na dikastériu a jeho činnosti za uplynulé obdobie. Jeho referát sa týkal štyroch rôznych oblastí medzináboženského dialógu: a) iniciatívy na poli dialógu s rôznymi náboženskými organizáciami a inštitúciami (moslimskými, budhistickými, hinduistickými, shikistickými a jainistickými); formácia a medzináboženský dialóg v Afrike; c) skúmanie nových náboženských hnutí; d) posolstvá iným náboženstvám pri príležitosti ich sviatkov (Ramadán, Vesach, Divali, atď).

P. Ayoso následne informoval o stretnutiach s členmi a konzultormi dikastéria, o ekumenickej spolupráci, o 25. výročí Svetového dňa modlitieb za pokoj v Assisi. Spomenul tiež rôzne návštevy, ktoré sa uskutočnili na pôde dikastéria, či už zo strany diplomatov, predstaviteľov iných náboženských tradícií, organizácií, či akademických a kultúrnych inštitúcií zapojených do medzináboženského dialógu, ako aj návštevy biskupov v rámci návštev *ad limina Apostolorum*. Referoval tiež o nových publikáciách a o Nadácii Nostra Aetate, ktorá od roku 1990 poskytuje študentom iných náboženstiev možnosť bližšie sa oboznámiť s kresťanstvom na pápežských univerzitách.

Na zasadaní bola predstavená prepracovaná verzia dokumentu „Dialóg v pravde a láske. Pastoračné smernice pre medzináboženský dialóg“ (prvá verzia bola predstavená na pléne r. 2008), do ktorého boli zahrnuté komentáre a pripomienky jednotlivých cirkví a biskupských konferencií.

Druhý deň zasadania bol venovaný hlavnej téme podujatia: „Úloha náboženstva v občianskej

spoločnosti“, ktorú predstavil Mons. François Bousquet, rektor francúzskeho Kolégia sv. Ľudovíta v Ríme. Občianska spoločnosť je medzipriestorom na pomedzí verejného sektoru, ktorý má byť odlišný od politiky (t.j. od štátu) i náboženskej sféry; ide o priestor obývaný organizáciami a štruktúrami s ekonomickými a kultúrnymi záujmami a hodnotami, najmä humanitnými, predstavujúcimi spoločnosť, ktorá je autonómna od politiky. Náboženstvo je podľa Mons. Bousqueta chápané ako dialóg (diskusia) alebo zápas ľudskej bytosti so silami, ktoré ju presahujú a sú zamerané na otázku života a smrti.

Hierarchický model vzťahu medzi náboženstvom a občianskou spoločnosťou vedie k mocenským konfliktom (vylúčenie náboženstva z verejného sektoru; spory medzi duchovnou a časnou mocou, teokracia). Samotný fakt, že sa náboženstvo v občianskej spoločnosti stáva neutrálnym, však so sebou prináša tiež problémy: identifikovanie pravdivej neutrality; rozlišovanie medzi „náboženským“ a „humanitárnym“. Ako východisko z tejto dilemy, predložil Mons. Bousquet „chalcedónske kritérium“: jednotu, ale bez zmiešavania; rozlišovanie, ale bez separácie a tiež bez toho, aby sme opomenuli mnohorakosť náboženstiev a občianskych spoločností v dnešnom svete. Ide o mnoho aspektov, ktoré nesmú byť prehliadané, pretože náboženstvo zohráva svoju rolu v zdravom chode občianskej spoločnosti: v tejto súvislosti sa hovorilo o problémoch násillia, o náboženskej slobode, o práve menších a nasmerovaní k životu v spoločenstve, o výchove ku kultivovaniu jedinečnosti osoby a zmyslu pre solidaritu v občianskom a náboženskom zmysle.

Účastníci pléna sa ďalej zaoberali aktuálnym stavom (*status quaestionis*) medzináboženského dialógu na rôznych kontinentoch. Vypočuli si prednášku J.E. Mons. Michaela Didi Adgum MANGORIA, biskupa-koadjútora z diecézy El Obeid (Sudán) o úlohe príslušníkov rozličných náboženských tradícií v spoločnosti, ktorá je prevažne moslimská. Následne boli predstavené správy

o medzináboženských aktivitách z regiónov na Blízkom východe.

O úlohe príslušníkov rozličných náboženských tradícií v ázijskej spoločnosti referoval J.E. Mons. Johannes Maria TRILAKSYANTA PUJASUMARTA, arcibiskup diecézy Semarang (Indonézia) a následne odzneli správy o aktivitách na poli medzináboženského dialógu v Ázii a Oceánii.

J.E. Mons. Matthew Hassan KUKAH, biskup diecézy Sokoto (Nigéria) sa vo svojom príspevku zaoberal témou „Príslušníci rôznych náboženských tradícií v africkej občianskej spoločnosti“. Po jeho prednáške si účastníci plenárneho zasadania

vypočuli správy o medzináboženských aktivitách v Afrike.

Tému náboženských tradícií v občianskej spoločnosti v Európe a v Amerike predstavil J.E. Mons. Daniel Joseph BOHAN, arcibiskup diecézy Regina (Kanada).

Na záver plenárneho zhromaždenia, ktorého súčasťou boli aj liturgické slávenia, prijal účastníkov na audiencii Svätý Otec František v Klementínskej sále.

Aktuálne vydanie *Pro Dialogo* publikuje texty všetkých príhovorov, ktoré odzneli na plenárnom zhromaždení.

-sg-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

Talianska biskupská konferencia

Notizario CEI

N. 3/2013

Talianska biskupská konferencia (CEI) publikovala v ostatnom čase niekoľko dokumentov.

Ide v prvom rade o Posolstvo predsedníctva CEI ohľadom výberu predmetu katolíckeho náboženstva v školskom roku 2015/2016 (9. januára 2015), v ktorom biskupi zdôrazňujú, že výber tohto predmetu nemusí znamenať náboženskú príslušnosť, ale vyjadruje požiadavku vzdelávať sa v náuke katolíckeho náboženstva v škole. Biskupi v posolstve konštatujú, že hoci sa talianska spoločnosť stáva čoraz pluralitnejšou a multiformnou, história dosvedčuje neodškriepiteľný fakt, že Cirkev v Taliansku v minulosti i v súčasnosti poskytuje jasný a účinný prínos pre rozvoj celej spoločnosti. V závere biskupi vyzývajú žiakov a rodičov, aby využili možnosť vzdelávať sa v katolíckom náboženstve. Tento predmet má nielen svoju výchovnú hodnotu, ale má aj cenný obsah, pretože poskytuje možnosť opravdivo sa oboznámiť so špecifickou náplňou kresťanskej náuky.

Ďalším dokumentom je Posolstvo Stálej rady CEI k 19. Svetovému dňu zasväteného života (2. februára 2015) pod názvom *Neste Božie objatie*. V ňom biskupi, poukazujúc na tajomstvo sviatku Obetovania Pána, zdôrazňujú, že dnešný človek chce vidieť svedectvo zasvätených osôb, vyjadrené biblickými slovami: „*Lebo moje oči uvideli tvoju spásu, ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov*“ (Lk 2, 20-31). Pohľad človeka totiž dokáže rozoznať veci,

ktoré idú poza vonkajšiu skutočnosť, dokáže vycítiť blízkosť, nežnosť a pokoj. Práve to je rozpoznávacím znakom tých, čo vložili svoj život do Božích rúk: otvorený, slobodný, upokojujúci pohľad, ktorý nevyklučuje nikoho, ale objíma a spája. „Pred tvárou všetkých národov“ je horizont lásky a sebaobetovania, ktoré sa vyžaduje od zasvätených a ktorom zasvätení vydávajú svedectvo. Talianski biskupi ďalej poukazujú na list pápeža Františka, ktorý adresoval všetkým zasväteným.

V dňoch 26.-28. januára 2015 sa konalo zasadnutie Stálej rady CEI. V záverečnom komuniké biskupi vyzývajú všetkých kompetentných, aby sa predovšetkým zamýšľali na vážnym problémom nedostatku pracovných príležitostí a nezamestnanosťou. Stála rada CEI sa sústredila na hlavnú tému plenárneho zhromaždenia, ktoré je naplánované na máj t.r.. Talianski biskupi sa budú zaoberať tým, do akej miery bola prijatá a osvojená apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium*. V tejto súvislosti uvažovali aj o nových vhodných iniciatívach pre Cirkev v Taliansku, na ktoré sa sústreďujú aj Národný cirkevný kongres vo Florencii (9.-13. novembra 2015). Biskupi sa ďalej zaoberali týmito témami: život a permanentná formácia kňazov; dotazník pre najbližšie riadne plenárne zhromaždenie Biskupskej synody; diecézne charity a prijímanie utečencov; sociálne a etické témy.

-sg-

COMECE a OCIPE**Europe Infos**

N. 179/2015, Brusel, Belgicko

Aktuálne číslo periodika, ktoré mapuje dianie v EÚ pri naša čitateľom informácie o pripravovanej sérii článkov na lepšie pochopenie tém spojených s blížiacou sa klimatickou konferenciou OSN – COP21. Tá začne 30. novembra t.r. v Paríži. Pred akými výzvami globálneho či regionálneho charakteru stojí Európa v oblasti problematiky klimatických zmien, aké sú ich príčiny a aké sa očakávajú perspektívy – to sú otázky, ktorým bude venovať svoju pozornosť *Europe Infos* aj v ďalších vydaniach. Táto problematika je dôležitá i pre Cirkev a samotného pápeža Františka, o čom svedčí i fakt, že očakávaná encyklika pápeža sa má venovať ekologickým témam.

Niekoľko ďalších príspevkov časopisu sa detailnejšie venuje pracovnému programu novej Európskej komisie. Podrobnejšie sa zameriava na podporu rastu a zamestnanosti a predstavuje koncept migračnej politiky. Aj oblasť výskumu a zdravia je jednou z priorit programu novej komisie. Dôležitá výzva v tejto oblasti spočíva v tom, že v rámci etických štandardov sa nebudú robiť žiadne ústupky. V tejto súvislosti bude zohrávať kľúčovú úlohu *Európska skupina pre etiku a nové technológie* (EGE) ako poradný orgán EÚ. Zároveň je dôležité spomenúť úsilie komisára Andriukatisa vytvoriť okrúhly stôl, ktorého cieľom by bola výmena názorov v rámci spornej témy výskumu s ľudskými embryonálnymi kmeňovými bunkami. Autor príspevku tiež upozorňuje na problematiku

geneticky modifikovaných organizmov, keďže parlament EÚ sa zaoberá schvaľovaním návrhu smernice, ktorá by umožnila členským štátom EÚ obmedziť alebo zakázať na svojom území kultiváciu plodín obsahujúcich geneticky modifikované organizmy (GMO), a to aj v prípade, že boli schválené na úrovni EÚ.

Po teroristických útokoch v Paríži sú častou témou pojmy ako „právo“, „sloboda“ či „ľudské práva“. Táto oblasť je tiež súčasťou nového pracovného programu Európskej komisie a je témou ďalších dvoch článkov periodika. Samotný útok na redakciu „Charlie Hebdo“ a židovský obchod v Paríži núti hlbšie sa zamyslieť nad významom slova sloboda. To sa v súčasnosti interpretuje rôzne. Autor článku sa zamýšľa nad dôvodmi takýchto útokov, ktoré označuje za útok na európske hodnoty, na slobodu prejavu a náboženskú slobodu.

Ďalší z príspevkov sa zameriava na zahraničnú politiku EÚ s dôrazom na krízu na Ukrajine, postup islamského štátu na Blízkom východe či problematiku podvýživy, ktorou trpí osmina ľudstva.

Pracovný program novej Európskej komisie by mohol prispieť k znovuzískaniu dôvery občanov EÚ a k preklenutiu ich pochybností voči práci komisie.

Rok 2015 je v EÚ vyhlásený za „*Európsky rok pre rozvoj*“. Cirkev preto zdôrazňuje nevyhnutnosť boja s príčinami chudoby, nespravodlivosti a nerovnosti.

-Ph-

Nemecká biskupská konferencia**Evanjelikáni – turíčne cirkvi – charizmatici***Weltkirche, Nr. 6/2014*

Komisia Cirkiev vo svete pri Nemeckej biskupskej konferencii, predkladá širokej verejnosti Systematické zhrnutie výsledkov medzinárodnej konferencie, organizovanej v spolupráci s *Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov*, ktorá sa konala v Ríme v dňoch 9. - 11. apríla 2013. Téma konferencie sa niesla pod názvom „*Evanjelikálni, turíčne cirkvi, charizmatici. Nové náboženské hnutia ako výzva pre Katolícku cirkev*“.

Dokument nie je zúžený len na materiály z konferencie. Komisia vypracovala tiež systematické zhrnutie otázok, ktoré boli na stretnutí predmetom diskusií a pripojila k nim výsledky prieskumu s dôrazom na možné perspektívy. Na základe štúdie boli najskôr vybraté na jednotlivých kontinentoch krajiny, v ktorých neskôr prieskum prebiehal. V Latinskej Amerike to

bola Kostarika, v Ázii Filipíny, v Afrike Juhoafrická republika a vo východnej Európe Maďarsko. Po ukončení prieskumu sa konala už spomenutá konferencia v Ríme, ktorej cieľom bolo nájsť také stratégie v oblasti pastorácie a také konkrétne praktické usmernenia, ktoré by boli nápomocné pre miestne Cirkvi, ktorých sa mimoriadne dotýka fenomén nových náboženských hnutí. Úvodnú časť tejto publikácie tvoria základné informácie o tomto fenoméne s dôrazom na poukázanie rozdielov na jednotlivých kontinentoch. Ďalej sa uvádza, aké sú príčiny a podmienky úspechu týchto hnutí, pretože až akceptácia tohto stavu môže viesť k pomenovaniu jednak aktuálnych výziev, ako aj problematických oblastí. Záverečná časť dokumentu sa zameriava na poukázanie pastoračných možností v Katolíckej cirkvi do budúcnosti.

-Ph-

Nemecká biskupská konferencia**Bojovať proti hladu***Wissenschaftliche Arbeitsgruppe für weltkirchliche Aufgaben N. 1519/2012*

Vedecká pracovná skupina pre úlohy Cirkvi vo svete pri Nemeckej biskupskej konferencii vydala v uplynulom období zaujímavú štúdiu, ktorá sa zaoberá problematikou výživy a bojom proti hladu. Cieľom autorov bolo objasniť aktuálnu globálnu situáciu v oblasti výživy, ako aj priblížiť historické a ekologické podmienky produkcie potravín na zemi a ana-

lyzovať politické a ekonomické rámcové podmienky, ktoré v súčasnosti zamedzujú realizácii práva na výživu. Okrem toho sú v publikácii sformulované niektoré požiadavky na koherentné a účinné možnosti praxe v tejto oblasti. Jedna z kapitol hovorí o angažovanosti Cirkvi v boji proti hladu. **-Ph-**

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ**Vision 2000****Nebojte sa!***Rakúsko, N. 1/2015*

Rakúsky časopis *Vision 2000* je vždy tematicky zameraný. Mottom aktuálneho čísla sú slová „*Nebojte sa*“. Čitatelia si môžu prečítať, aké je dôležité naučiť sa vychádzať s každodennými strachmi, či aké je potrebné vložiť svoju dôveru do Božích rúk. Pozornosť slovenského čitateľa isto neunikne príspevok, v ktorom sa vyzdvihuje sila „podzemnej Cirkvi“, pôsobiacej v našej krajine počas komunistickej to-

tality. Autor príspevku predstavuje osobnosti, ktoré boli v tomto období činné, ako napríklad František Mikloško, Vladimír Jukl či Silvester Krčméry. Ďalší článok predstavuje zakladateľa Kongregácie kalazantíncov, P. Antona Mariu Schwartza, ktorý sa venoval pracujúcej mládeži. Nechýbajú ani svedectvá rehoľníkov, ktorí v rámci „Roka zasväteného života“ hovoria o svojom povolání do Božej vinice. **-Ph-**

Canisiuswerk**Vyučovanie náboženstva na školách***N. 1/2015, Rakúsko*

Aktuálne číslo periodika sa zamýšľa nad prínosom vyučovania náboženstva pre spoločnosť. Na otázku – „prečo je potrebné náboženské vzdelávanie“ – odpovedá prof. dr. Ladenthin, profesor pre historickú a systematickú pedagogiku na Univerzite v Bonne. Redakcia časopisu *Miteinander* sa vybrala medzi učiteľov náboženstva a ich žiakov v Rakúsku, aby zistila, čo im tieto hodiny dávajú a akú majú pre nich hodnotu. Od 1. októbra t.r. sa mení systém vzdelávania učiteľov náboženstva v Rakúsku. Systém má byť jednotný pre všetky vekové skupiny a pre všetky typy škôl. O tom aké dôsledky budú mať tieto zmeny pre študujúcich, učiteľov a žiakov hovorí profesor Weirer z Grazu.

Zaujímavý projekt z diecézy Graz-Seckau predstavuje skupinu študentiek žijúcich medzi rehoľníkmi v „Open (Ordens) House“ (otvorenom rehoľnom dome). Tento projekt funguje už dva roky. Čitatelia sa môžu o živote komunity dozvedieť viac po prečítaní článku.

Náboženský extrémizmus a násilie sú momentálne široko medializovanými témami. Jeden z príspevkov hovorí o príčinách radikalizácie a ďalší prináša rozhovor s Carlou Aminou Baghajatiovou, referentkou pre médiá a ženy pri Islamskej náboženskej obci v Rakúsku a členkou Najvyššej rady IGGiÖ. Hovorí o náboženskom násilí, prevencii voči nemu a o kritike násilia v rámci islamu. **-Ph-**

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Mgr. Ing. Mária Spišiaková, PhD., Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, grafika: Jolana Šinajová